

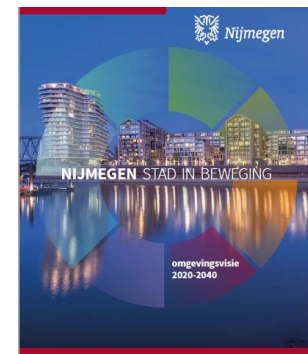

Biodiversiteitsplan Nijmegen

Presentatie aan Vakgroepen

Aanleiding

- Door grootschalig landbouwbeheer, milieuvervuiling en verstedelijking is de biodiversiteit en biomassa sterk afgenomen in Nederland en ook in Nijmegen.
- Het klimaat verandert met meer hittestress en droogte en daardoor verandert ook de biodiversiteit.
- Onze beleidsplannen zijn verouderd (De Groene Draad, 2007 en Handboek Bomen 2009).
- Diverse moties vragen om versterking van de biodiversiteit (anders maaien, meer bijen).
- Biodiversiteitsherstel en versterking van de Hoofdgroenstructuur staat beschreven in de Omgevingsvisie.
- Lokale uitwerking en specifieke bescherming van soorten ontbreekt nog in Nijmegen.

Omgevingsvisie raakt Biodiversiteitsherstel

▪ Aantrekkelijke stad

We gaan de stad verdichten en intensiveren, dus wordt de kwaliteit van de groenblauwe structuren en groengebieden in de stad steeds belangrijker voor de bewoners.

Duurzame stad

Door het natuurlijk systeem robuuster te maken kunnen we de negatieve effecten van klimaatverandering minimaliseren.

Bij herstel van de biodiversiteit in de stad zijn behoud/aanleg van de ecologische verbindingen een randvoorwaarde.

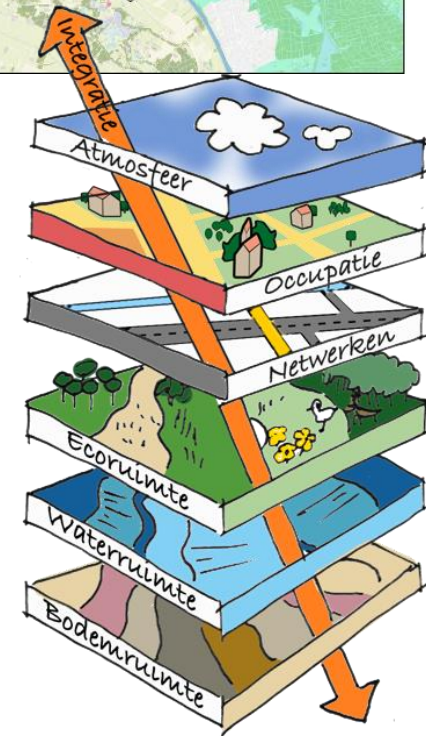
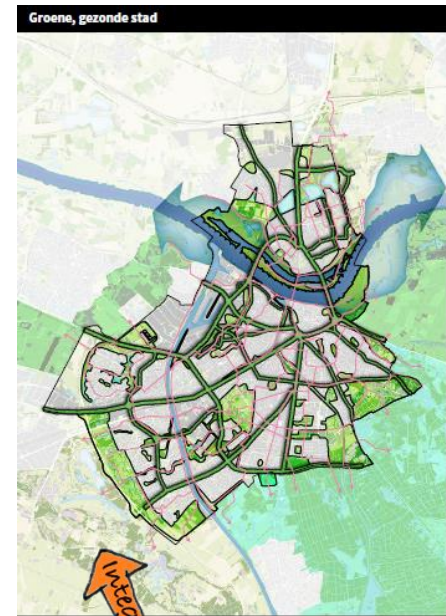
▪ Sociale en gezonde stad

Door in te zetten op koele, groene gebieden dragen we bij aan een gezonde leefomgeving en gezonde bodem.

▪ Economisch veerkrachtige stad

Stadslandbouw levert een bijdrage aan circulariteit en innovatief ondernemerschap.

Een groene stad en groene bedrijventerreinen zijn goed voor het vestigingsklimaat van de stad.

Omgevingsvisie zegt over Biodiversiteitsherstel

▪ Aantrekkelijke stad

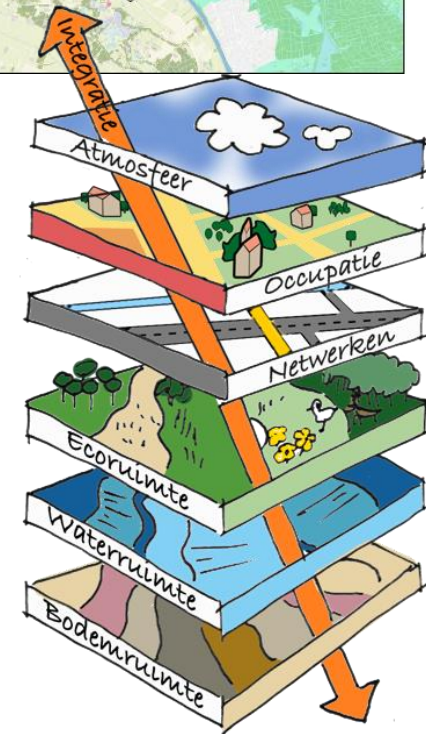
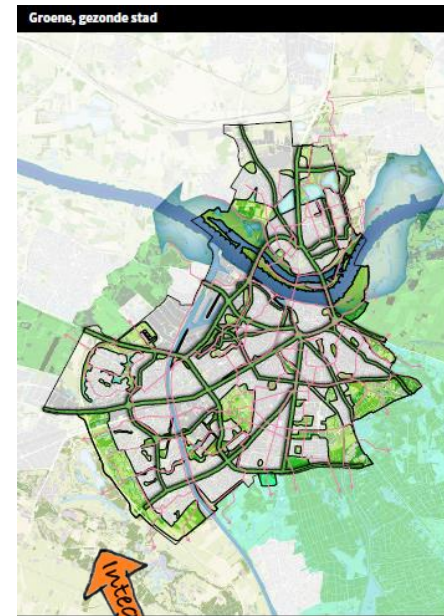
“We nemen de natuur mee in onze plannen en kiezen voor ‘natuurinclusief bouwen’. Dat betekent dat we bewust ruimte creëren voor de natuur in de groenstructuur.”

▪ Duurzame stad

“We willen de biodiversiteit in de stad behouden en versterken door natuurparels (groene gebieden met een hoge biodiversiteit) onderling en met natuurgebieden buiten de stad te verbinden. “

▪ Groene gezonde stad

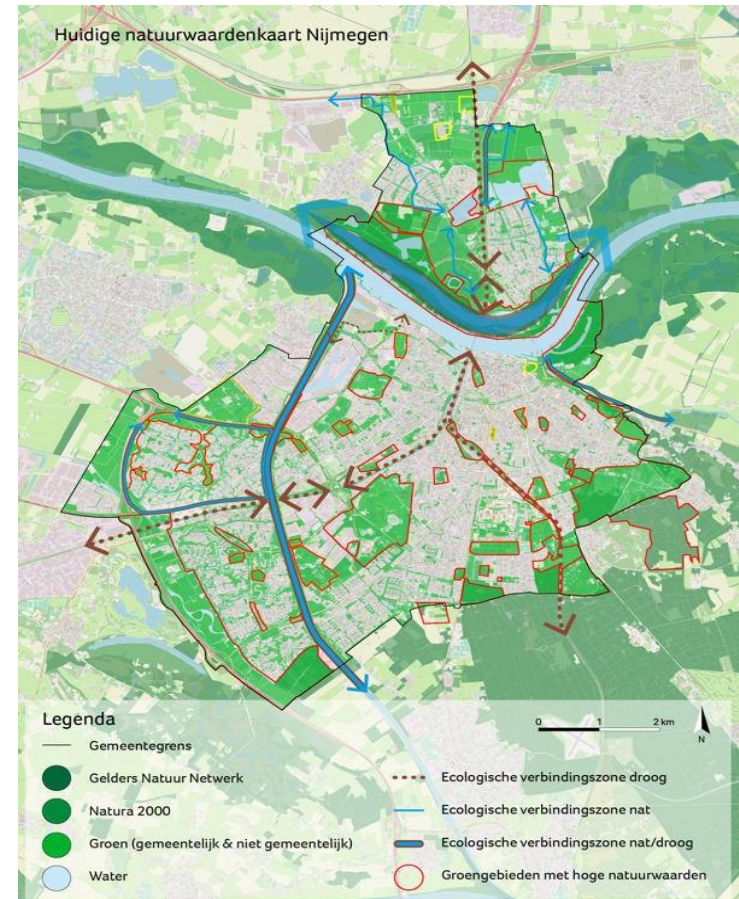
“We versterken in de stad een aantal groene corridors. Het gaat om het uitbreiden van het areaal groen om zo de samenhang tussen losse groengebieden te vergroten en daarmee ook de biodiversiteit in de stad, in samenhang met natuurinclusief bouwen.”

Fase 1 Natuurparelkaart

Fase 1 bestond uit de volgende stappen:

- Analyse van de NDFF-databank soortenmonitoringsorganisaties op voorkomen van beschermde soorten in Nijmegen.
- Opstellen van rapportage met:
 - (potentiële) Natuurparels
 - Stapstenen en ecologische verbindingen
 - Weergave op kaart van de gewenste te beschermen groenstructuur
- Gebruik van het rapport om de globale Hoofdgroenstructuur in de Omgevingsvisie op kaart te visualiseren.

Fase 2 Biodiversiteitsplan opstellen

Biodiversiteitsplan proces

- Plan is opgesteld door Bureau Waardenburg, die ook al onze Quick Scans Flora&Fauna en de monitoring uitvoert.
- Brede interne werkgroep met ST, SR, SB en MO.
- Brede klankbordgroep met leden Expertforum, aangevuld met losse deskundigen en wetenschappers uit Nijmegen.
- Drie rondes van beoordeling rapport en kaarten.

Biodiversiteitsplan

- Bondig rapport met deelgebiedsuitwerking.
- Hoofdgroenstructuurkaart op hoofdlijnen.
- Doelen en verantwoordelijken vastgesteld.
- Natuurparelrapport wordt hierdoor mede vastgesteld.
- Overzichtslijst van maatregelen voor doelsoorten
- Overzichtslijst van generieke biodiversiteitsmaatregelen.
- Overzicht groene wet – en regelgeving.

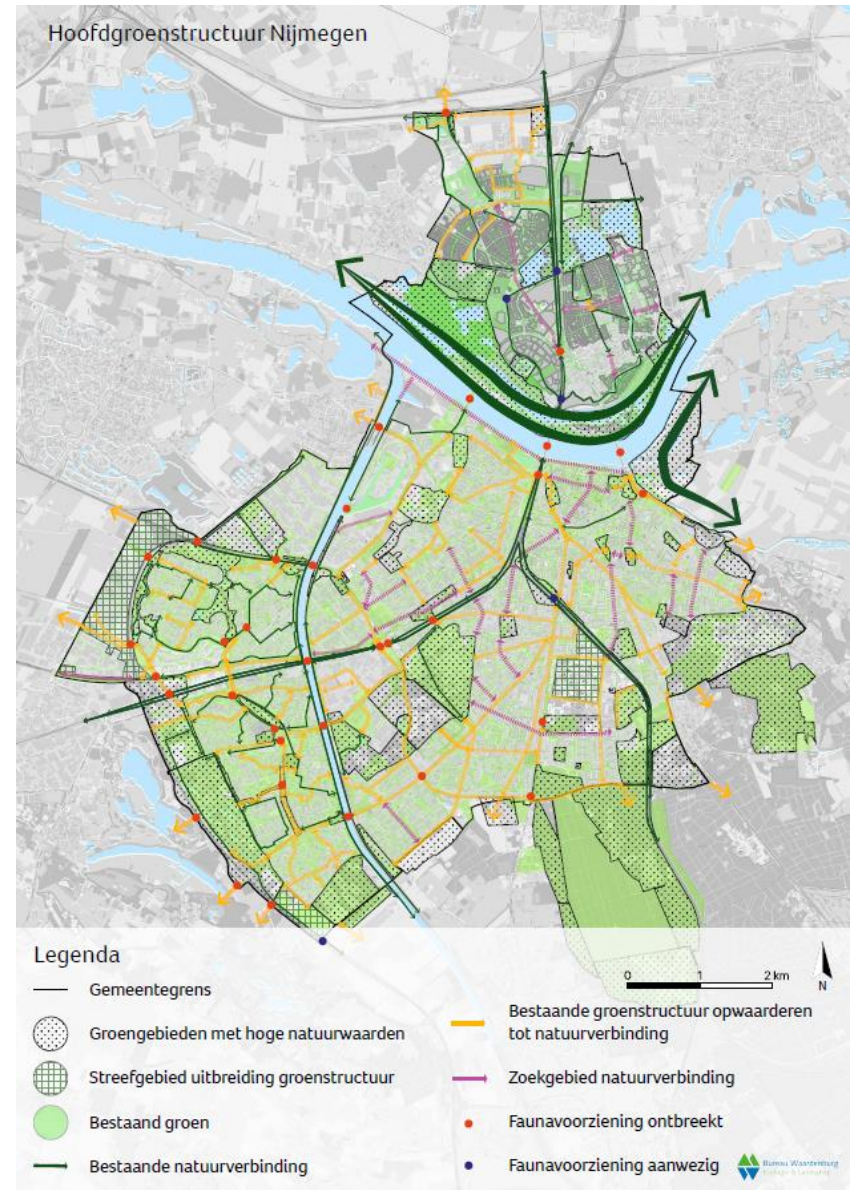
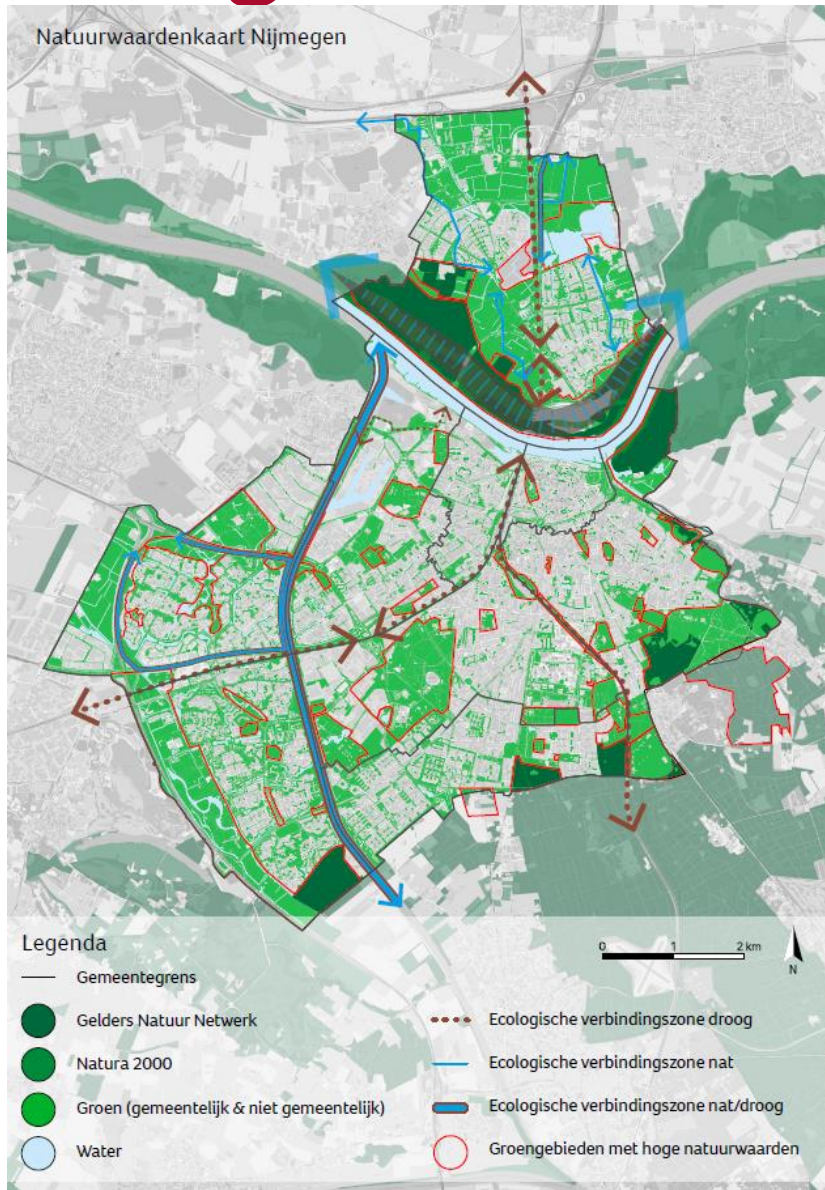

Hoofdgroenstructuur

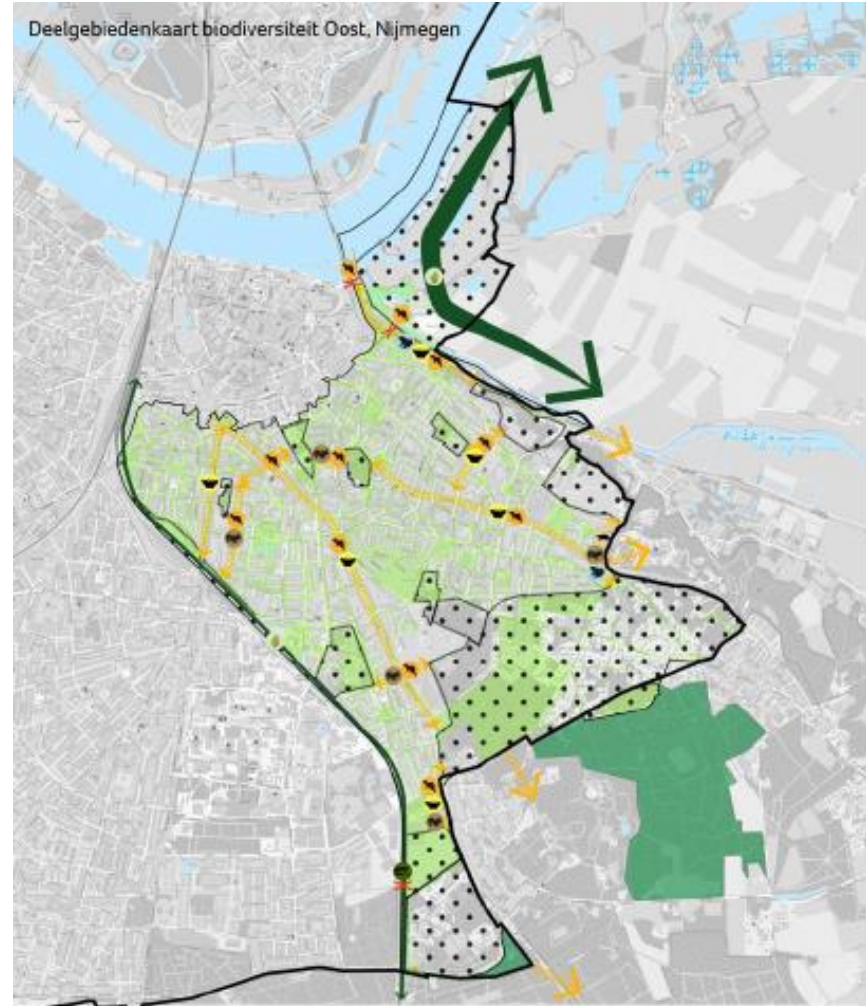
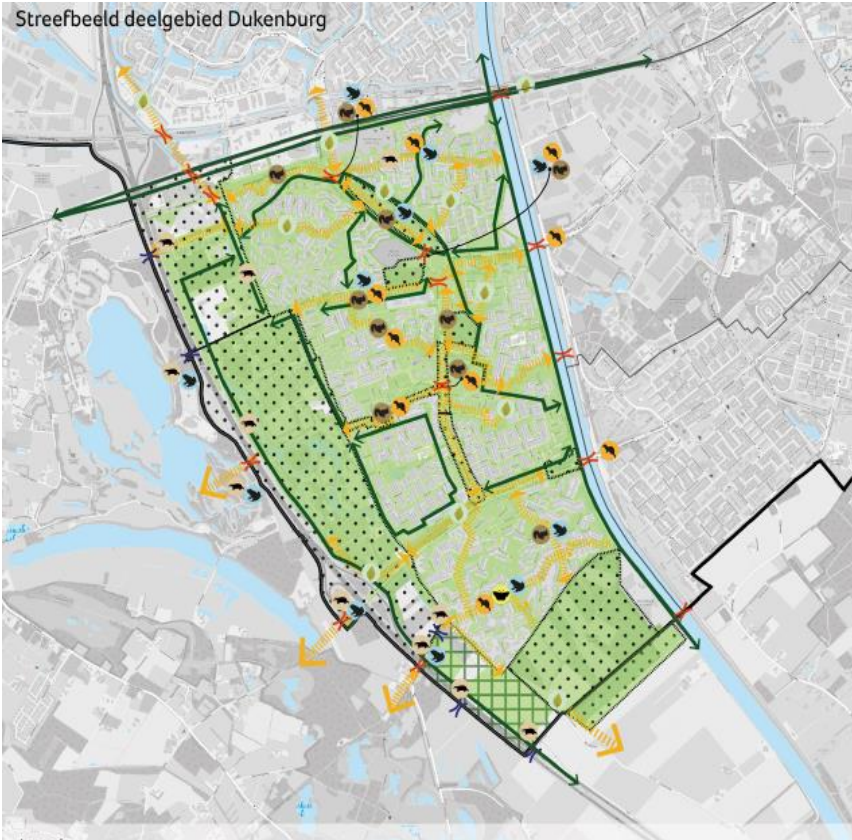
Er zijn drie gradaties in de Hoofdgroenstructuur

- Basiskwaliteit Natuur: hieronder valt al het groen en water dat in de gemeente Nijmegen voorkomt. Het rijk komt met regels om minimaal in de stad een basiskwaliteit te behalen.
- Hoofdgroenstructuur: dit is het gehele groene netwerk in Nijmegen van groengebieden, stapstenen en ecologische verbindingen, dat we deels nog moeten aanleggen. Veel vlakken zijn al planologisch beschermd (bos- en natuurgebieden en parken). De verbindingen echter niet. Hiervoor willen we ook een compensatiebeleid gaan instellen.
- Beschermingsgebieden: Alle Natura2000 gebieden langs de Waal en de provinciale gebieden (Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszones). Hiervoor gelden strikte Europese en Nationale beschermingsregels.

Hoofdgroenstructuurkaarten

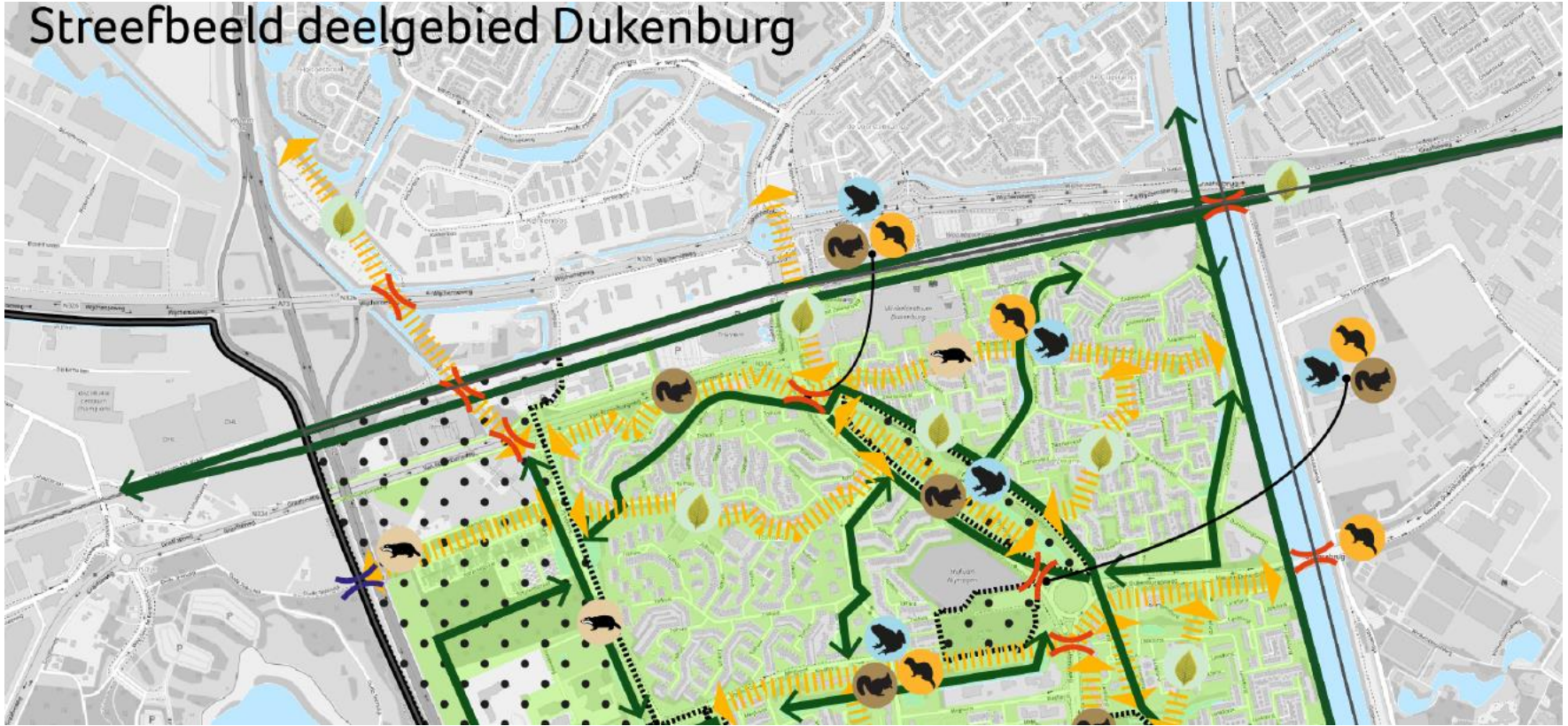

Hoofdgroenstructuurkaarten

Hoofdgroenstructuurkaarten

Streefbeeld deelgebied Dukenburg

Legenda

— Grens deelgebied

⊙ Groengebieden met hoge natuurwaarden

⊕ Streefgebied uitbreiding groenstructuur

Bestaand groen

→ Bestaande natuurverbinding

Bestaande groenstructuur opwaarderen tot natuurverbinding

Zoekgebied natuurverbinding

Faunavorziening aanwezig

Faunavorziening ontbreekt

Natuurverbinding algemeen

Verbinding kleine marterachtigen

Verbinding das

Verbinding eekhoorn

Verbinding vlinder

Verbinding amfibie

Fase 3 Uitvoeringsprogramma

Hoofdpijnen van het uitvoeringsprogramma:

- Hoofdgroenstructuur vastleggen op Gis-kaart (Atlas Omgevingsvisie)
- Uitwerken proces Groencompensatie (analoog aan Bomenplan)
- Versterken proces Natuurinclusief Bouwen + Toolbox
- Monitoringen uitvoeren (allereerst naar vleermuizen)
- Onderzoeken uitvoeren samen met kennisinstellingen en bewoners
- Beheerplannen opstellen (samen met Stadsbeheer)
- Communicatie en voorlichting

Versterking van de Hoofdgroenstructuur (HGS)

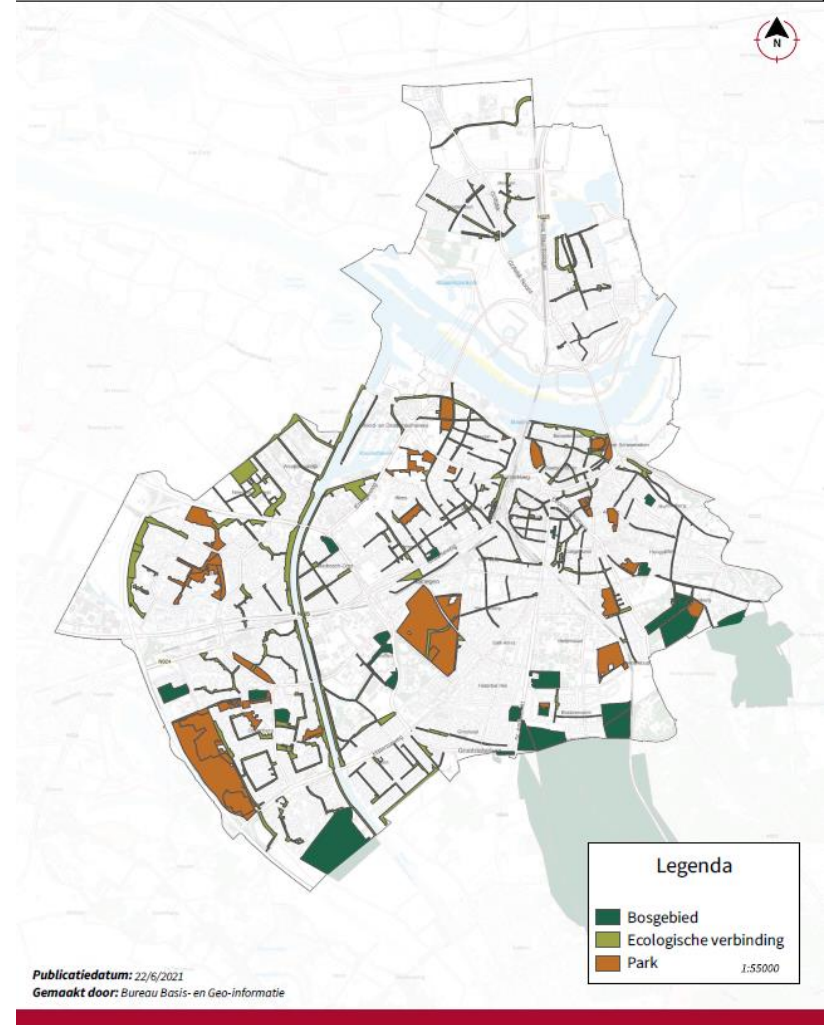
- Per wijk of stadsdeel kansen en knelpunten in de HGS uitzoeken
- Hierdoor ontstaat een toekomstgericht investeringsprogramma
- Hiervoor optrekken met meerdere sectoren van de leefomgeving vanuit het Thema De Groene Gezonde Stad

Fase 3 Uitvoeringsprogramma

Sterke overlap met Bomenplan

- Hoofdbomenstructuur
- Statige lanen
- Historische lanen en veldwegen
- Ecologische verbindingen
- Grotere dichtheid lanen in stenige wijken ivm hittestress
- Parken en bossen

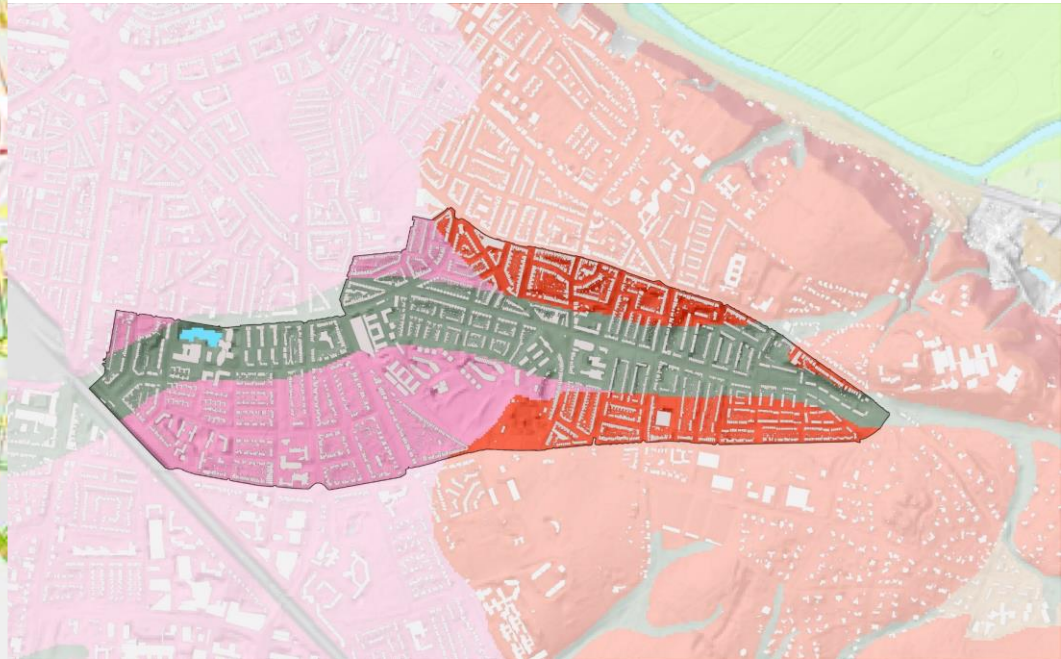
Hoofdbomenstructuur Ecologische verbindingzones

Fase 3 Uitvoeringsprogramma

Sterke overlap met Klimaatadaptatieplan

- Aanpak overlastlocaties regenwater en hittestress
- Kansen en knelpunten vastleggen in wijkregieplannen

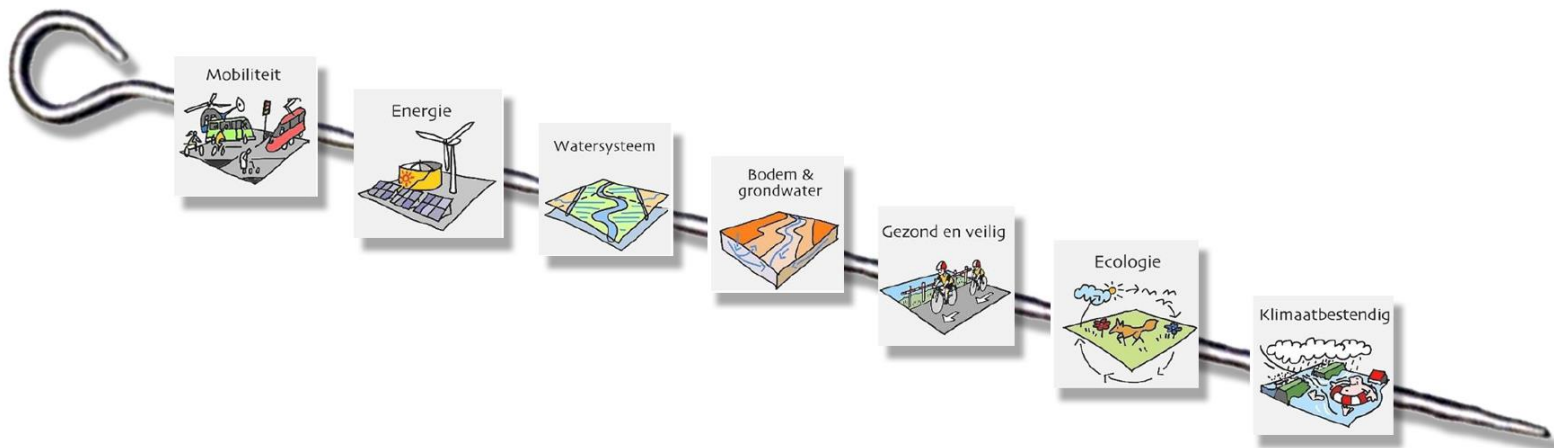
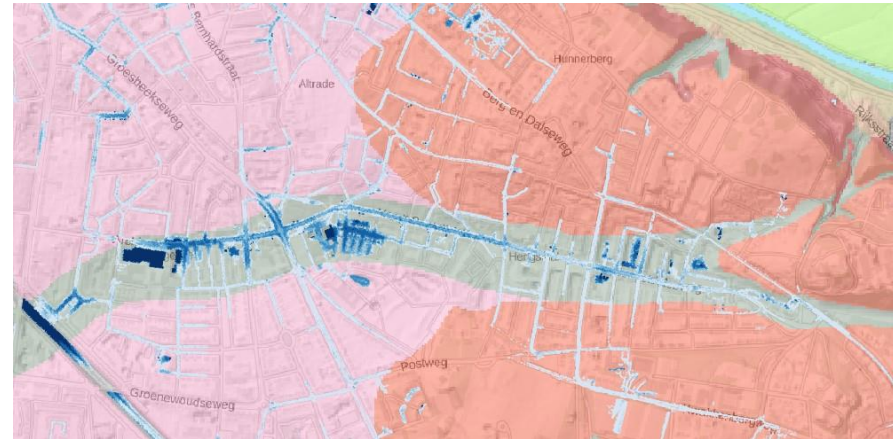

Integraal plannen op wijkniveau

Project VONDST: Verleden als *onderlegger* voor *duurzame systeemgerichte toekomstplanning*

Wijkregieplan:

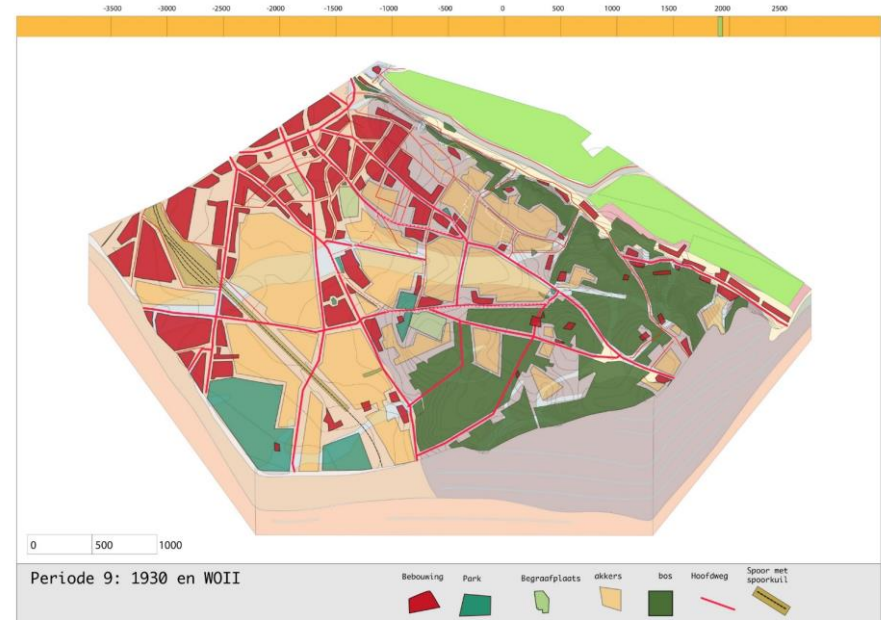
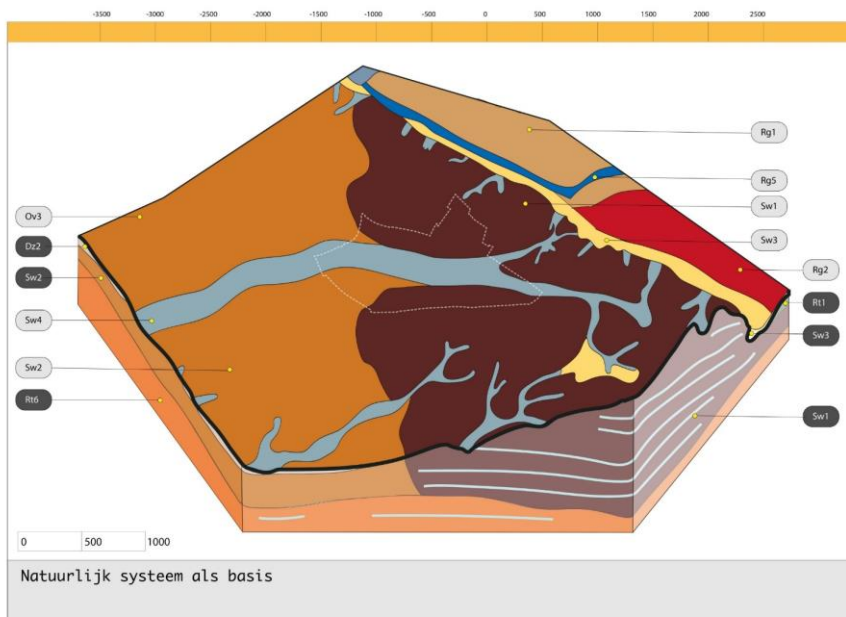
- Leren van het verleden / van het Natuurlijk Systeem
- Op basis daarvan een wijkgenese zichtbaar maken
- Gerichte maatregelen (klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel) op basis van Natuurlijk Systeem
- Samenhangende ontwikkelingsrichting van de wijk/ het stadsdeel als uitwerking Omgevingsvisie
- Sluit aan bij Datagestuurde werken Stadsbeheer met een dashboard, dat ondersteunend is voor het toekomstige investeringsprogramma Openbare Ruimte

Integraal plannen op wijkniveau

In beeld brengen van de wijkgenese

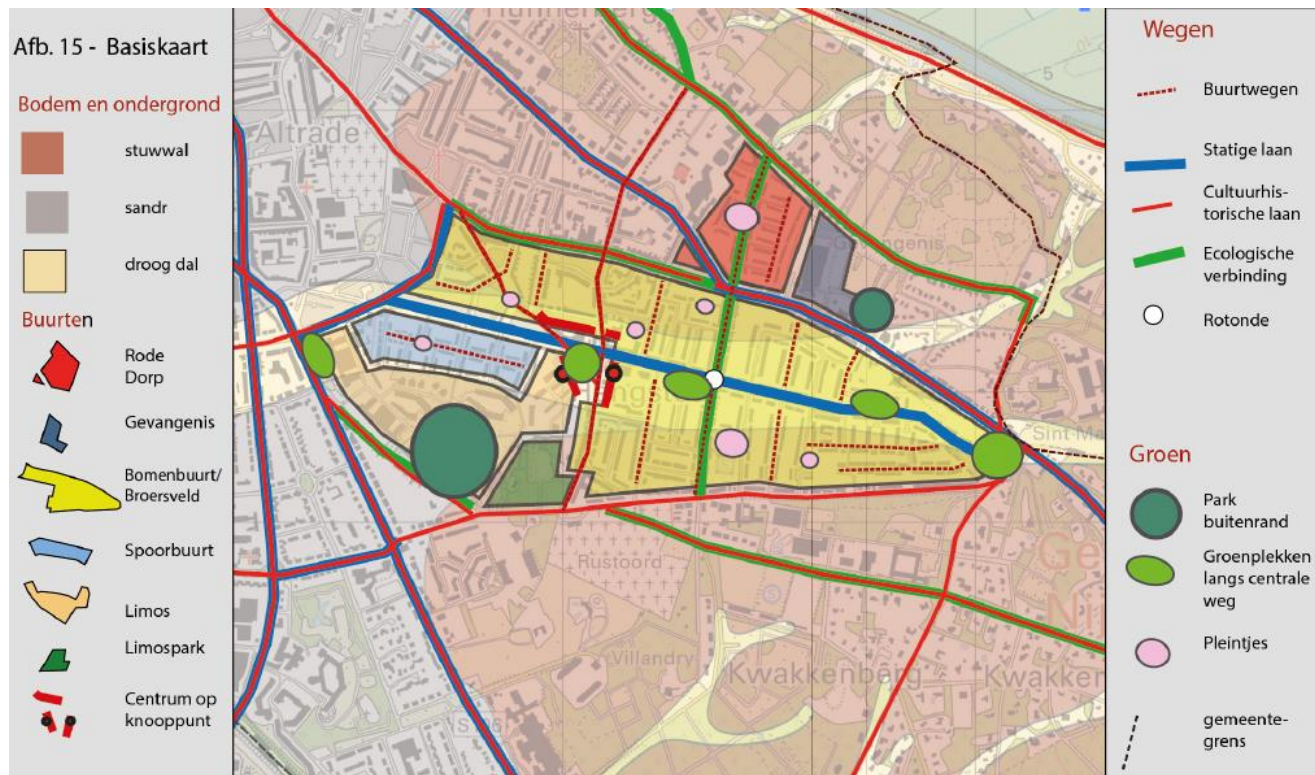
- Wat is het natuurlijk systeem (bodem, water en groen) in een wijk?
- Hoe is de verstedelijking van de wijk tot stand gekomen (wijkgenese)?
- Welke belangrijke archeologische/cultuurhistorische waarden zijn nog aanwezig en zichtbaar in de wijk?

Integraal plannen op wijkniveau

In beeld brengen van de basisstructuur van de leefomgeving

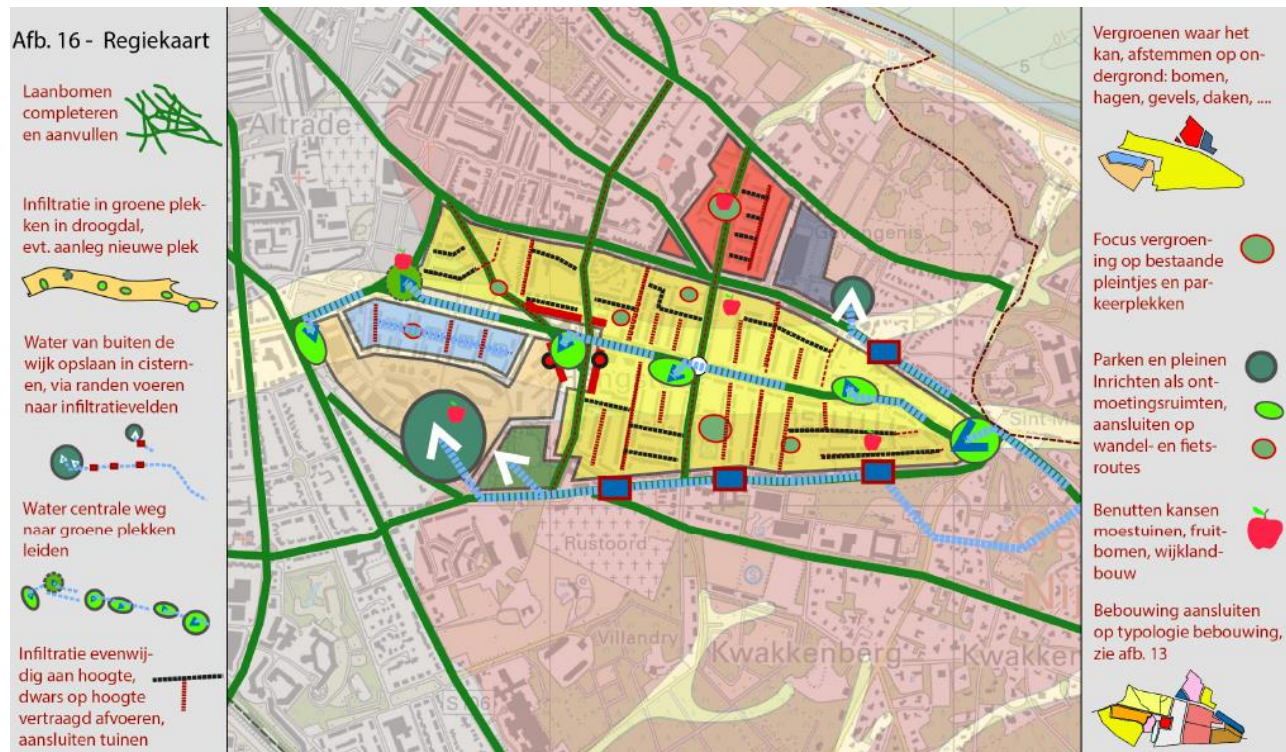
- Welke groene gebieden en verbindingen zijn er in de wijk?
- Welke klimaateffecten (hittestress en regenwateroverlast) treden op?
- Welke bodemkwaliteitsaspecten spelen een rol in de wijk?
- Waar is de relatie met het Natuurlijk Systeem verloren gegaan?

Integraal plannen op wijkniveau

In beeld brengen van de kansen voor de leefomgeving

- Waar kunnen we groene gebieden en verbindingen in de wijk toevoegen?
- Hoe kunnen we hittestress en regenwateroverlast in de wijk aanpakken?
- Hoe kunnen we de relatie met het Natuurlijk Systeem herstellen?
- Hoe kunnen we de sociale cohesie versterken (ontmoeten en bewegen)?

Vragen

- 1. Wat betekent het biodiversiteitsplan voor jullie?**
- 2. Hoe kunnen we samen optrekken bij de realisatie van de Hoofdgroenstructuur in de stad?**
- 3. Zien jullie wat in het idee van wijkregieplannen?**
- 4. Hoe willen jullie betrokken worden bij het vervolg?**